

Regelförenklingsarbetet

Sammanfattning

Utskottet har inget att erinra mot regeringens redogörelse för regelförenklingsarbetet, vilken har överlämnats till riksdagen med regeringens skrivelse 2008/09:206. Skrivelsen bör därmed läggas till handlingarna. Samtliga motionsyrkanden avstyrks.

Utskottet framhåller att förenklade regler för företag är en viktig tillväxtfaktor. Om reglerna utformas på ett enklare och mer ändamålsenligt sätt och om onödiga regler utmönstras kan företagen ägna mer tid och resurser åt att utveckla verksamheten så att företagen kan växa och anställa fler personer. Enligt utskottets mening är det därför av stor betydelse att regeringen bedriver ett ambitiöst och målinriktat arbete på regelförenklingsområdet. Utskottets bedömning är att så också är fallet. En omständighet att beakta i regelförenklingsarbetet är att mer än hälften av de administrativa kostnaderna för företagen härrör från EG-rättsliga krav, varför det är viktigt att regeringen är aktiv inom EU med att pressa på och utveckla EU:s regelförenklingsarbete. Enligt vad utskottet erfarit driver också regeringen detta arbete under det nuvarande svenska ordförandeskapet.

I en reservation (s, v, mp) föreslås att riksdagen genom ett tillkännagivande ska uppmana regeringen att intensifiera regelförenklingsarbetet i enlighet med vad som förordas i reservationen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Utskottets överväganden	5
Regeringens skrivelse	5
Inledning	5
Mål för och organisationen av regelförenklingsarbetet	5
Centrala verktyg i regelförenklingsarbetet	5
Inledning	5
Mätningar av företagens administrativa kostnader	6
Konsekvensutredningar vid regelgivning	6
Regelrådet	7
Samråd med näringslivet	7
Handlingsplan	7
Utveckling av regelförenklingsarbetet	8
Regelförenkling inom EU och OECD	8
Motionerna	9
Inledning	9
Allmänt om regelförenkling	9
Företagens uppgiftslämnande m.m.	11
Regelförenkling inom EU	12
Vissa kompletterande uppgifter	12
Uppdrag avseende handlingsplanen för regelförenklingsarbetet	12
Företagens uppgiftslämnande	13
Samordnad information vid företagsstart, m.m.	14
EU:s regelverk	15
Utskottets ställningstagande	15
Reservation	17
Regelförenklingsarbetet (s, v, mp)	17
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	19
Skrivelsen	19
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008	19

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regelförenklingsarbetet

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:N239, 2008/09:N246, 2008/09:N342, 2008/09:N358, 2008/09:N361, 2008/09:N377 yrkandena 7 och 8, 2008/09:N410, 2008/09:N423, 2008/09:N428 yrkande 9, 2008/09:N435 yrkande 6, 2008/09:N444 yrkandena 1 och 2 samt 2008/09:N445 och lägger skrivelse 2008/09:206 till handlingarna.

Reservation (s, v, mp)

Stockholm den 13 oktober 2009

På näringsutskottets vägnar

Karin Pilsäter

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Pilsäter (fp), Tomas Eneroth (s), Björn Hamilton (m), Hans Rothenberg (m), Maria Plass (m), Krister Örnfjäder (s), Marie Weibull Kornias (m), Karin Åström (s), Mikael Oscarsson (kd), Staffan Anger (m), Kent Persson (v), Börje Vestlund (s), Liselott Hagberg (fp), Per Bolund (mp), Renée Jeryd (s), Eva-Lena Jansson (s) och Åke Sandström (c).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas

dels regeringens skrivelse 2008/09:206 om regelförenklingsarbetet,

dels 14 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2008.

Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen.

Utskottets överväganden

Regeringens skrivelse

Inledning

På uppdrag av riksdagen våren 1999 (bet. 1998/99:NU6) lämnar regeringen en årlig redogörelse till riksdagen för regelförenklingsarbetet. I skrivelse 2008/09:206, som avlämnades till riksdagen i juni 2009, redogör regeringen för regelförenklingsarbetet under våren 2008 och framåt. Skrivelsen innehåller även en uppföljning av tidigare förenklingsarbete. Vidare redovisas regeringens handlingsplan för regelförenklingsarbetet med avslutade, pågående och planerade åtgärder. I skrivelsen görs en uppföljning av regeringens mål att minska företagens administrativa kostnader med 25 % till 2010 och att åstadkomma en märkbar förändring i företagens vardag. Regelförenklingsarbetet inom EU behandlas särskilt, liksom vissa andra länders regelförenklingsarbete.

Mål för och organisationen av regelförenklingsarbetet

Regeringens övergripande mål med regelförenklingsarbetet är att åstadkomma en märkbar positiv förändring i företagens vardag. Som ett led i detta ingår målet att minska företagens administrativa kostnader till följd av statliga regler med 25 % netto till 2010. Detta mål omfattar samtliga statliga regler med såväl nationellt ursprung som EG-ursprung. Målet innebär att de administrativa kostnaderna för företagen ska vara 25 % mindre 2010 jämfört med i början av mandatperioden.

Organisationen av regelförenklingsarbetet inom Regeringskansliet består av en operativ statssekreterargrupp, en interdepartemental arbetsgrupp, en enhet med övergripande samordningsansvar för regelförenklingsarbetet på Näringsdepartementet, en enhet med samordningsansvar för arbetet på respektive departement och förenklingsansvariga på enheter eller avdelningar som till någon del ansvarar för frågor som berör företag. På myndighetsnivå svarar Tillväxtverket för råd och stöd till myndigheterna och flertalet myndigheter har förenklingsansvariga. En central samrådsgrupp med näringslivet har inrättats för att diskutera regelförenklingsfrågor av övergripande karaktär.

Centrala verktyg i regelförenklingsarbetet

Inledning

Regeringen har fem centrala verktyg i regelförenklingsarbetet – mätningar av företagens administrativa kostnader, konsekvensutredningar vid regelgivning, Regelrådet, samråd med näringslivet och en handlingsplan.

Mätningar av företagens administrativa kostnader

Mätningarna genomförs med hjälp av den s.k. standardkostnadsmodellen som utvecklats i Nederländerna. Det som mäts är de kostnader som företag har för att upprätta, lagra och överföra information till följd av krav i lagar, förordningar, myndigheters föreskrifter och allmänna råd. Mätningarna, som startade 2004, var slutförda i februari 2008. Därmed kunde den s.k. nollbasen räknas fram. Med nollbas avses det index mot vilket målet på 25 % minskade administrativa kostnader till 2010 ska mätas. Tidpunkten för nollbasen är satt till den 1 juli 2006. Tillväxtverket genomför och uppdaterar mätningarna. Uppdatering av kostnader till följd av ändringar införda under 2010 kommer inte att kunna genomföras förrän 2011. Regeringen kommer därför under våren 2010, samtidigt med uppdatering av förändringar som genomförts under 2009, att göra en prognos för hur mycket kostnaderna beräknas minska under 2010 – för att kunna ge en samlad redovisning av resultatet av det förenklingsarbete som bedrivits under mandatperioden.

Enligt mätningarna uppgick de administrativa kostnaderna för företagen i nollbasen till 96,7 miljarder kronor. Drygt 52 % av kostnaderna härrör från lagstiftning som har sin grund i eller motsvarar EG-rättsliga krav. Under sensvåren 2008 genomfördes den första uppdateringen av mätningarna för tiden den 1 juli 2006 till den 31 december 2007. Enligt denna mätning hade de administrativa kostnaderna ökat med drygt 1,9 miljarder kronor, från 96,7 till 98,6 miljarder kronor. Ökningen är hänförlig till ett fåtal områden, nämligen finansmarknads-, skatte- och kommunikationsområdena. En uppdatering av mätningarna för perioden den 1 januari till den 31 december 2008 har genomförts under våren 2009 och avser de förändringar som trätt i kraft under 2008. De totala administrativa kostnaderna uppgår, enligt denna uppdatering, till 94,7 miljarder kronor. Detta innebär en minskning med ca 4 % under perioden 2007–2008 och en minskning med ca 2 % under perioden 2006–2008. Störst minskningar har skett inom livsmedels- och skatteområdena, medan kostnaderna har ökat inom bl.a. hälso- och sjukvårdsområdet.

Konsekvensutredningar vid regelgivning

Regeringen har infört regler och riktlinjer som innebär att konsekvensutredningar genomförs på ett likartat sätt i hela regelgivningskedjan. Detta förväntas leda till transparens, likformighet och synergieffekter i regelarbetet och ge förutsättningar för en bättre överblick över var i regelgivningskedjan som kostnader och konsekvenser för bl.a. företagen uppstår. En konsekvensutredning ska ge underlag för att bedöma om regeln verkligen behövs, om den är utformad på det mest ändamålsenliga sättet, om den är enkelt utformad och om den löser det aktuella problemet. Ekonomiska, miljömässiga och sociala konsekvenser ska belysas. Tillväxtverket och Ekono-

mistyrningsverket har i uppgift att verka för metodutveckling och rådgivning gentemot myndigheter, varvid Tillväxtverket ska vara samordnande.

Regelrådet

Regelrådet, som är ett för regeringen och förvaltningsmyndigheter under regeringen rådgivande organ och som består av fyra ledamöter och fyra suppleanter, ska verka fram till den 31 december 2010 (dir. 2008:57 och dir. 2008:142). Till Regelrådet finns ett sekretariat, bestående av åtta personer. Regelrådet ska granska utformningen av förslag till nya och ändrade regler som kan få effekter av betydelse för företagens arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Regelrådet ska ta ställning till om regelgivarna genomfört föreskrivna konsekvensutredningar och bedöma om nya och ändrade regler utformas så att de uppnår sitt syfte på ett enkelt sätt till en, relativt sett, låg administrativ kostnad för företagen. Regelrådet ska även bedöma konsekvensutredningarnas kvalitet och följa utvecklingen inom regelförenklingsområdet och lämna information och råd som kan främja en kostnadsmedveten och effektiv regelgivning. Fram till den 30 september 2009 hade Regelrådet avgett yttrande över 149 förslag till nya eller ändrade regler.

Samråd med näringslivet

Samråd och dialog med företag och näringslivsorganisationer är, enligt regeringen, en grundläggande förutsättning för framgång i förenklingsarbetet. Samrådsformerna skiljer sig åt mellan olika departement och myndigheter. Samtliga departement har någon form av kontakt med näringslivet. När det gäller samråd på myndighetsnivå uppger omkring hälften av myndigheterna att de anordnat samråd särskilt inriktat på regelförenkling, och drygt 40 % av myndigheterna att de har samråd när olika frågor processas. I den centrala samrådsgrupp för regelförenklingsarbetet som Näringsdepartementet har inrättat inom Regeringskansliet diskuteras övergripande frågor kopplade till regelförenklingsarbetet, t.ex. arbetet med handlingsplanen, konsekvensutredningar, mätningar av administrativa kostnader, samrådet med näringslivet och inrättande av ett regelråd. Samrådsgruppen består av representanter för olika näringslivsorganisationer.

Handlingsplan

Arbetet med handlingsplan för regelförenklingsarbetet omfattar alla departement och ett stort antal myndigheter. Handlingsplanen är rullande under mandatperioden och uppdateras varje år. I handlingsplanen anges avslutade, pågående och planerade förenklingsåtgärder.

Regelförenklingsarbetet omfattar totalt ca 940 åtgärder. Drygt 460 har genomförts under 2007 och 2008. Av de återstående ca 480 åtgärderna kan vissa genomföras på kort sikt, medan andra måste analyseras vidare,

utredas och eventuellt remitteras före ett slutligt ställningstagande och eventuellt beslut. Merparten av åtgärderna är inriktade på att minska de administrativa kostnaderna, men det finns även åtgärder som är avsedda att leda till enklare utformade regler, förbättrad service och tillgänglighet, kortare handläggningstider samt samordning av uppgiftsinhämtande och samverkan mellan myndigheter. I skrivelsen redovisas ett urval av åtgärder som genomförts, planeras eller som är pågående, i syfte att ge en översiktlig beskrivning av arbetets omfattning.

Utveckling av regelförenklingsarbetet

Regelförenklingsarbetet är inte begränsat till att minska företagens administrativa kostnader. Att utveckla indikatorer eller andra uppföljningsinstrument i syfte att följa upp och synliggöra förbättringar i andra delar av förenklingsarbetet är en prioriterad fråga för regeringen. Utvecklingen i andra länder har också gått mot att bredda förenklingsarbetet till annat än administrativa kostnader och att utveckla processerna i förenklingsarbetet. Regeringen följer noga denna utveckling. Regeringen bereder en rapport som Verket för näringslivsutveckling (Nutek) lämnade i mars 2008 avseende indikatorer som ska komplettera de mätningar av företagens administrativa kostnader som hittills utförts. Regeringen avser också att bygga upp en djupare kunskap kring reglers effekter för företag och samhälle för att därigenom kunna ta fram fler och relevanta verktyg i regelförenklingsarbetet.

Regelförenkning inom EU och OECD

I skrivelsen redogörs också för regelförenklingsarbetet inom EU och i vissa medlemsstater. Vidare redovisas det arbete på området som görs inom OECD.

Europeiska rådet enades i mars 2007 om målsättningen att företagens administrativa kostnader hänförliga till EG:s regelverk bör minskas med 25 % till 2012. Fram till september 2009 har 26 av EU:s 27 medlemsstater satt motsvarande mål på nationell nivå. Kommissionen presenterade hösten 2005 sitt första rullande förenklingsprogram, som därefter har uppdaterats med nya initiativ under 2006–2009. Programmet omfattar för närvarande ca 185 förenklingsinitiativ. Kommissionen har låtit genomföra mätningar av företagens administrativa kostnader inom 13 prioriterade områden, vilka bedöms stå för ca 80 % av företagens administrativa kostnader. Mätningarna, som blev klara i slutet av 2008, indikerar att de administrativa kostnaderna på de områden som mätts uppgår till ca 115–130 miljarder euro. Kommissionen har vidare lanserat 21 s.k. snabbspårsåtgärder ("fast-track actions"), med syfte att få en snabb minskning av företagens administrativa kostnader med ca 2,3 miljarder euro. Arbetet med att förbättra konsekvensutredningarna av ny lagstiftning på EU-nivå fortsätter.

Som ett led i detta arbete inrättade kommissionen i november 2006 en konsekvensbedömningsnämnd ("Impact Assessment Board") med uppgift att granska kvaliteten på konsekvensutredningarna.

OECD bedriver sedan många år ett arbete med inriktning på regelkvalitet och regelreformer, med syfte bl.a. att höja kvaliteten i regelgivningen genom att förbättra dess ändamålsenlighet, kostnadseffektivitet och rättsliga kvalitet. På begäran av medlemsländerna har OECD granskat regelreformeringsarbetet i flertalet medlemsländer. OECD:s granskning av Sverige pågick från hösten 2005 till december 2006. Slutrapporten (Sweden – Achieving Results for Sustained Growth) presenterades i mars 2007 och innehåller ett antal rekommendationer om hur regelreformeringsarbetet kan förbättras i olika avseenden. Ett flertal av rekommendationerna har hörsamats. OECD granskar under perioden 2008–2010 regelreformeringsaspekter i EU:s 15 "gamla" medlemsstater. En utgångspunkt för granskningen är OECD:s tidigare granskning av medlemsstaterna ur ett regelreformeringsperspektiv, i den mån en sådan granskning har ägt rum. Granskningen kommer bl.a. att uppmärksamma goda exempel i olika länder. En slutrapport om regelreformeringsarbetet i Sverige är planerad till senare under 2009. När granskningen i samtliga 15 "gamla" medlemsstater är avslutad 2010 avser OECD att publicera en syntesrapport.

Motionerna

Inledning

Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen. I betänkandet behandlas 14 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2008. I den följande redovisningen har motionerna grupperats under tre rubriker – Allmänt om regelförenkling, Företagens uppgiftslämnande m.m. och Regelförenkling inom EU.

Allmänt om regelförenkling

I partimotion 2008/09:N435 (s) begärs ett tillkännagivande om s.k. guldkort för att driva företag. Myndigheters arbete med regelförbättring måste intensifieras, anför motionärerna. De menar att regelförenklaringsarbetet måste genomsyra hela processen från idé till färdigt förslag för att åstadkomma varaktiga och konkreta förbättringar i företagets vardag. För små företag anses bokföringen kunna förenklas avsevärt. Många betalningar hanteras via webben, och många företag skickar digitala fakturor. Steget till att banker eller andra företag erbjuder full service till företagare, inklusive att upprätta löpande bokföring med ledning av fakturor till ett företags konto och betalningar från detta, är inte långt, påpekar motionärerna. De

föreslår – i syfte att ytterligare förenkla för företagare – att det ska införas ett guldkort för företagare där verifikat och bokföring helt digitaliseras, vilket skulle göra det lättare att leja bort denna administration.

Konkreta åtgärder för regelförenklingar efterfrågas i kommittémotion 2008/09:N428 (s). En s.k. one-stop-tillståndsportal skulle kunna göra det enklare att starta företag, anför motionärerna, som menar att satsningen på digital samordning av myndigheter gentemot företagare måste förstärkas. Många verksamheter kräver tillstånd från myndigheter, konstateras det. Fler tillståndsansökningar bör kunna hanteras elektroniskt på en gemensam hemsida, anser motionärerna. De föreslår att det ska inrättas en tillståndsportal, där företagare på ett och samma ställe ska kunna ta del av vilka tillstånd som krävs för deras verksamhet och ansöka om dessa.

Regeringen bör i sitt fortsatta regelförenklingsarbete för företagen särskilt beakta små företag i tjänstesektorn, anför det i motion 2008/09:N342 (m). Tjänstesektorn är den del av företagsamheten som ökar snabbast, och tjänsteföretagen är ofta små eller medelstora företag och finns inom många branscher, påpekar motionären. Hon framhåller att det har gjorts riktade insatser till tjänstesektorn men att problemen med att regelverket i stort är uppbyggt för företag inom industrisektorn kvarstår.

Ett tillkännagivande om åtgärder från regeringen för att med ökad snabbhet förbättra villkoren för småföretagarna föreslås i motion 2008/09:N361 (fp). Motionären efterfrågar fler insatser för att få ordentlig fart på regelförenklingsarbetet. Hon anser att det t.ex. bör bli lättare att kunna komma i kontakt med myndigheter.

I kommittémotion 2008/09:N377 (v) föreslås två tillkännagivanden – om regelförenklingar för företagare och om ”en dörr in”. Lagar och regler ska hjälpa företagen att utvecklas och inte upplevas som hinder, påpekar motionärerna. De anser att det inte bör sättas upp enbart kvantitativa mål för regelförenklingsarbetet, utan dessa måste kompletteras med kvalitativa mål. På skatteområdet har regeringen t.ex. gjort avsteg från likformighet, vilket inneburit gränsdragningsproblem och därmed ökad administration för både myndigheter och företagare, säger motionärerna. De förordar att regelförenklingsarbetet ska inriktas på att både skapa nya, relevanta och enkla regler och revidera tidigare beslutade regelverk. Dessutom måste regelförenklingsarbetet påskyndas. I motionen föreslås vidare att det ska göras ett försök att skapa en modell med ”en dörr in”, dvs. ett system där företagaren på ett och samma ställe kan få information och nödvändiga myndighetskontakter. Myndigheterna måste ta ansvar för att företagen kan få relevant information, liksom företagen ska ansvara för att skaffa information och att lagar och regler efterlevs, anser motionärerna. De menar också att besked och information som lämnas från bl.a. myndigheter till företag måste vara samordnade och likalydande.

Företagens uppgiftslämnande m.m.

Regeringen bör studera det norska s.k. Oppgaveregisteret, vars huvuduppgift är att minska bördan för företagare och statsförvaltning genom att samordna och förenkla kraven på uppgiftslämnande för näringslivet, och inrätta ett motsvarande system i Sverige, anförs det i motion 2008/09:N423 (s). Regeringens regelförenklingsarbete har, enligt motionären, gått i stå. Han konstaterar att regeringen visserligen har inrättat en ny organisation som kan arbeta mer systematiskt, vilket är positivt, men anser att det hittills inte har gett önskat resultat.

I motion 2008/09:N239 (m) föreslås ett tillkännagivande om att inkrävandet av statistikuppgifter från företag bör kunna förenklas och minska i omfattning. Både stora och små företag upplever att de får alltför krav från olika myndigheter att lämna statistikuppgifter, säger motionären och anser att nyttan av en del av dessa uppgifter kan ifrågasättas. Många uppgifter kan dessutom hämtas från andra håll, t.ex. från årsredovisningar, deklARATIONER eller andra myndigheter. Hanteringen av statistikuppgifter bör kunna förenklas betydligt, och samordningen mellan myndigheterna bör kunna förbättras, anför motionären.

Ett tillkännagivande om att företagens uppgiftslämnande till myndigheter bör förenklas föreslås även i motion 2008/09:N246 (m). Ett förslag som bör diskuteras är, enligt motionären, att *en* myndighet, t.ex. Statistiska centralbyrån (SCB) eller Skatteverket, ges i uppgift att svara för samtliga statliga myndigheters uppgiftskrav på företagen. Ingen myndighet ska få ställa nya uppgiftskrav på företag, innan den har undersökt om dessa uppgifter redan finns tillgängliga hos en annan myndighet. Också i denna motion argumenteras för inrättande av en motsvarighet till det norska Oppgaveregisteret. De norska myndigheterna har skyldighet att, under överinseende av Oppgaveregisteret, samordna och dela med sig av uppgifter. Endast myndigheter som har stöd i författning för att hämta in en uppgift kan få tillgång till motsvarande uppgift hos en annan myndighet.

I motion 2008/09:N410 (m) föreslås att kraven på små importföretags inlämnande av statistik ska förenklas. I och med Sveriges inträde i EU upphörde kravet på tulldeklARATIONER vid import och export från andra EU-länder, påpekar motionären. Importföretag är dock ålagda att lämna statistikuppgifter till SCB. För att förenkla det aktuella uppgiftslämnandet bör antalet klassificeringar minska, anser motionären.

Två tillkännagivanden begärs i motion 2008/09:N444 (m) – om behovet av att förbjuda retroaktiva sanktioner som drabbar företag och om tidsangivelser för beslut som påverkar ett företags verksamhet. Företagare som drabbas av retroaktiva och oförutsägbara sanktioner upplever, enligt motionärerna, ett problem. Ett exempel är sanktioner som drabbar företagare inom den gröna näringen vid t.ex. tillbyggnad av ett stall. Om bygget bedöms ha utförts felaktigt, trots att det upprättats i enlighet med förprövningen, blir de ekonomiska effekterna betungande, säger motionärerna. De anser att bindande förhandsbesked bör möjliggöras i ärenden som hanteras

av kommuner och länsstyrelser. Inom ramen för arbetet med att minska den administrativa bördan bland företag är det angeläget att säkerställa att retroaktiva avgifter inte förekommer, eftersom de skapar oförutsägbarhet, anför motionärerna. Därutöver anser de att tidsangivelser bör anges vid beslut som drabbar företag, så att planering underlättas.

Det behövs en central uppgiftsregisterhantering för samtliga myndigheter som har rätt att begära in uppgifter från företag, anför det i motion 2008/09:N445 (m). I ett sådant register ska sammanställas samtliga uppgiftskrav som myndigheter kan ställa på företag. Syftet med detta är att näringsidkare ska kunna vända sig till registret för information om vilken typ av krav som ställs och handledning i hantering av dessa krav, säger motionären.

Regelförenkling inom EU

Sverige bör aktivt arbeta för ett mindre omfattande regelverk inom EU, dels genom att stödja kommissionens planer i den riktningen, dels genom att framföra krav på ytterligare avregleringar, anför det i motion 2008/09:N358 (m). Regeringen bör göra en översyn av vad EU:s regelverk kostar det svenska näringslivet totalt och vad det kostar enskilda branscher, föreslår motionären. I översynen bör även göras en beräkning av hur stor andel av näringslivets regelbörda som härstammar från EU. Utifrån dessa uppgifter bör regeringen, enligt motionären, tillsammans med näringslivet upprätta en lista över EU-lagar som bör förenklas eller avskaffas.

Vissa kompletterande uppgifter

Uppdrag avseende handlingsplanen för regelförenklingsarbetet

Regeringen beslöt i augusti 2009 att ta fram underlag till regeringens handlingsplan för regelförenklingsarbetet (N2009/5847/MK). Enligt uppdraget ska Regeringskansliet departementsvis ta fram underlag till en uppdatering av handlingsplanen och underlag för en slutredovisning av regelförenklingsarbetet under mandatperioden 2006–2010. Ett fyrtiotal myndigheter ska inom sina respektive ansvarsområden ta fram underlag för att bistå ansvarigt departement i arbetet med att uppdatera departementets arbetsplan. Myndigheterna ska lämna sin redovisning senast den 21 december 2009, och departementen ska lämna en redovisning av sitt underlag till Näringsdepartementet senast den 1 mars 2010.

Huvudinriktningen är enligt uppdragsbeskrivningen följande:

- identifiera nya förenklingsåtgärder på nationell nivå som har stor effekt i närtid för företagen i fråga om minskning av de administrativa kostnaderna och i fråga om förenkling av regler som på annat sätt påverkar företagens vardag,
- identifiera nya förenklingsåtgärder på EU-nivå,

- fullfölja redan tidigare redovisade åtgärder och förslag,
- redovisa hur de föreslag som inkommit från näringslivet har behandlats.

Företagens uppgiftslämnande

Införandet av ett uppgiftskravsregister för företag efterfrågas i några motioner. I skrivelsen (s. 51) redovisas det uppdrag som regeringen i september 2008 gav Bolagsverket att utarbeta ett förslag till att minska företagens uppgiftslämnande till statliga myndigheter. Verket avlämnade i april 2009 sin rapport Förslag till minskat uppgiftslämnande för företag (AD 62-1047/2008). Bolagsverket har bl.a. kartlagt uppgiftslämnandet i andra länder, såsom Norge, Danmark, Nederländerna och Estland. Det i några motioner omnämnda norska Oppgaveregisteret har särskilt studerats.

I rapporten föreslås att det snarast ska inrättas ett samordningsorgan, benämnt Uppgiftskravsinspektionen, med uppgift att besluta om åtgärder som innebär att företagens uppgiftslämnande förenklas och begränsas, bl.a. genom återanvändning av redan insamlad information. Till stöd för detta arbete föreslås införande av ett referensregister över näringslivets uppgiftslämnande med s.k. referensinformation om myndigheternas befintliga uppgiftskrav och den information som myndigheterna samlar in med stöd av dessa. Samordningsorganet föreslås omfatta följande fem funktioner: samråd, samordning, definition (referensregister), information och statistik. Av dessa anses de två första utgöra kärnverksamheten, och de fyra första överensstämmer i huvudsak med funktionerna i det norska Oppgaveregisteret.

En bedömning av kostnaderna för etableringen av det föreslagna samordningsorganet under en inledande uppbyggnadsfas och ett driftsskede har gjorts. Enligt denna motsvarar anläggningskostnaderna 20–30 miljoner kronor medan drifts- och underhållskostnaderna uppskattas till ca 4 miljoner kronor per år. Samordningen av uppgiftskraven bedöms kosta befintliga myndigheter 12–18 miljoner kronor under ett startskede. Därtill kommer löpande kostnader för berörda myndigheter, vilka för den kommande tioårsperioden beräknas uppgå till 2–6 miljoner kronor per år. Enligt Bolagsverket visar dock en samhällsekonomisk analys att samordningsorganets verksamhet kan anses lönsam efter ett till två år.

Enligt uppgift från Näringsdepartementet bereds Bolagsverkets rapport för närvarande inom Regeringskansliet.

När det gäller företagens uppgiftslämnande kan vidare noteras vad som sägs i skrivelsen (s. 46 och s. 76) om det arbete som bedrivs inom SCB. Under 2008 har SCB genomfört en prövning av samtliga statistikprodukter där privata näringsidkare är skyldiga att lämna uppgifter. Prövningen avsåg möjligheter till förenklingar genom minskade urval, minskat innehåll eller minskad frekvens eller andra förenklingsåtgärder. I ett andra steg har tagits fram förenklingsförslag som ger en minskad kostnad för uppgiftslämnande på 25 % i varje enskild undersökning. En redovisning av åtgärder

som krävs för att nå målet har gjorts, liksom en beskrivning av konsekvenser för kvaliteten i statistiken och för olika användare. Eventuella behov av förändringar i EG-förordningar har lyfts fram.

En större förändring som har genomförts rör insamling av uppgifter om varuhandeln inom EU. EU:s statistikkrav rörande importföretag tas upp i en motion – 2008/09:N410 (m). Sverige är genom sitt EU-medlemskap en del av Intrastatsamarbetet – ett statistiksystem där man samlar in uppgifter om införseln (import från annat EU-land) och utförseln (export till annat EU-land) av varor mellan medlemsstaterna. Intrastat regleras av EU-förordningar som det åligger Sverige att följa. Sverige kan alltså inte på egen hand ändra i tillämpningen av Intrastat. En ny EU-förordning trädde i kraft den 1 januari 2009, vilken medgav en sänkning av täckningskravet för insamlingen av införseluppgifter från 97 till 95 %. Detta medförde att SCB fr.o.m. februari 2009 höjde tröskelvärdet för uppgiftsskyldighet för införsel, vilket innebar att antalet uppgiftsskyldiga företag för införsel minskade med 23 % mellan maj 2008 och maj 2009 (från 12 347 till 9 481 uppgiftsskyldiga företag).

Samordnad information vid företagsstart, m.m.

I några motioner lämnas synpunkter på behovet av samordnad information till personer som vill starta företag. I skrivelsen (s. 58) redovisas det arbete som görs inom ramen för programmet "Mitt företag", vilket omfattar en ny och gemensam webbportal, "verksamt.se", som ska ge företagare stöd vid start och drift av företag. Denna portal ska även innefatta den webbportal som ingår i den svenska kontaktpunkten för EU-tjänster, som är en del av genomförandet av tjänstedirektivet. Samverkande aktörer är Bolagsverket, Skatteverket, Tillväxtverket och Kommerskollegium. Nyföretagaren ska med hjälp av portalen kunna erhålla relevant information för att starta och driva företag och ett förbättrat stöd för att utforma en genomarbetad affärsplan. Vidare ska information kunna sparas så att den kan användas vid registrering av företag. Portalen togs i bruk i juni 2009. Den kommer att utvecklas successivt under 2009 och 2010 och efter hand få nytt innehåll och nya tjänster.

I skrivelsen (s. 59) erinras också om det regeringsuppdrag som Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Skatteverket och dåvarande Nutek (numera Tillväxtverket) har haft att etablera tjänsten Nystartskontor. Tillväxtverket är sammanhållande för uppdraget. Vid ett nystartskontor ska personer kunna få individuell och samordnad service på ett och samma ställe i stället för att behöva vända sig till flera olika myndigheter. Nystartskontoren ska erbjuda vägledning och stöd till människor för att de lättare ska komma in på arbetsmarknaden, genom att t.ex. starta eget företag, erhålla jobbmatchning eller få tillgång till en lärlingsplats eller en utbild-

ning. Tjänsten Nystartskontor etablerades i september 2008 vid 200 service- och samverkanskontor, med fördjupade insatser i nio kommuner och via internet och telefoni.

I sammanhanget kan också nämnas de tidigare etablerade tjänsterna Företagarguiden och Startlinjen, som Tillväxtverket tillhandahåller.

Synpunkter på förenklningar beträffande de krav på bokföring som ställs på små företag framförs i en motion. Utredningen om enklare redovisning, som haft i uppdrag att se över vissa redovisningsfrågor bl.a. avseende bokföringslagen (1999:1078), avlämnade i juni 2008 betänkandet Enklare redovisning (SOU 2008:67). I betänkandet föreslås bl.a. enklare regler för löpande bokföring och för årsbokslut, att räkenskapsinformation i större utsträckning ska kunna bevaras i elektronisk form och att skyldigheten att arkivera räkenskapsinformation ska förkortas från tio till sju år. I regeringens skrivelse sägs (s. 52) att Tillväxtverket har beräknat att de förslag som har lämnats i betänkandet vid ett genomförande kommer att minska kostnaden för tillämpning av bokföringslagen med ca 78 miljoner kronor. Beredning av betänkandet pågår inom Justitiedepartementet, och avsikten är enligt uppgift att en proposition ska lämnas vid årsskiftet 2009/10.

EU:s regelverk

I en motion framförs synpunkter på regelförenkling inom EU. I regeringens skrivelse finns ett särskilt avsnitt (s. 86) om regelförenkling inom EU. Där redogörs för det regelförenklingsarbete som bedrivs inom EU och hur Sverige kan påverka detta arbete. Att identifiera nya förenklingsåtgärder på EU-nivå ingår, som nämnts, i huvudinriktningen för uppdraget avseende den kommande handlingsplanen.

Utskottets ställningstagande

Förenklade regler för företag är en viktig tillväxtfaktor. Om reglerna utformas på ett enklare och mer ändamålsenligt sätt och om onödiga regler utmönstras kan företagarna ägna mer tid och resurser åt att utveckla verksamheten så att företagen kan växa och anställa fler personer.

Enligt utskottets mening är det därför av stor betydelse att regeringen bedriver ett ambitiöst och målinriktat arbete på regelförenklingsområdet. Utskottets bedömning är att så också är fallet. Enligt de mätningar som gjorts har, som tidigare redovisats, de administrativa kostnaderna minskat med ca 2 % under perioden 2006–2008 och med ca 4 % under perioden 2007–2008, vilket innebär en minskning med ca 4 miljarder kronor under den sistnämnda perioden. Utskottet framhöll hösten 2008 i det då aktuella betänkandet om regelförenklingsarbetet (bet. 2008/09:NU5) att det var angeläget att samtliga de verktyg som regeringen disponerar i regelförenklings-

arbetet kommer i bruk och nämnde särskilt Regelrådet. Rådet bedriver nu verksamhet enligt sina direktiv och har under perioden februari–september 2009 avgett ca 150 yttranden över olika förslag till regelförändringar.

En omständighet att beakta i regelförenklingsarbetet är att mer än hälften av de administrativa kostnaderna för företagen härrör från EG-rättsliga krav, vilket också påpekas i några motioner. Det är därför viktigt att regeringen är aktiv inom EU med att pressa på och utveckla EU:s regelförenklingsarbete. Enligt vad utskottet erfarit driver också regeringen detta arbete under det nuvarande svenska ordförandeskapet.

Skrivelsen om regelförenklingsarbetet har inte föranlett någon motion. Utskottet vill dock något kommentera några frågor som tas upp i de motioner från allmänna motionstiden 2008 som behandlas i betänkandet.

När det gäller företagens uppgiftslämnande konstaterar utskottet att den rapport med förslag om minskat uppgiftslämnande för företag som Bolagsverket lämnade i april nu är föremål för beredning inom Regeringskansliet. Utskottet vill också hänvisa till det arbete som SCB bedriver och som har lett till olika förenklingsåtgärder inom olika statistikgrenar.

En annan fråga som tas upp i några motioner gäller åtgärder för att på olika sätt förenkla en företagsstart. Enligt utskottets mening är det mycket angeläget att på alla sätt underlätta för personer som vill starta ett företag att kunna göra det och att undanröja onödiga hinder. På detta område har, som redovisats, olika åtgärder vidtagits – t.ex. programmet ”Mitt företag” med webbportalen ”verksamt.se”, nystartskontor och tjänsterna Företagarguiden och Startlinjen.

Ytterligare en fråga med koppling till att förenkla för personer att driva företag som tas upp i en motion rör behovet av förenklingar i regelverket kring bokföring. Som redovisats pågår beredning inom Justitiedepartementet av betänkandet Enklare redovisning (SOU 2008:67) med inriktning på att en proposition ska lämnas vid årsskiftet 2009/10. I betänkandet föreslogs olika förenklingar i bokföringslagen. Enligt utskottets mening är det angeläget med förenklingar av detta slag. Däremot kan utskottet inte se något behov för riksdagen att, som föreslås i den aktuella motionen, göra ett uttalande om införande av ett s.k. guldkort för företagare.

Med det anförda avstyrker utskottet samtliga motioner i berörda delar. Riksdagen bör lägga regeringens skrivelse om regelförenklingsarbetet till handlingarna.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation.

Regelförenklingsarbetet (s, v, mp)

av Tomas Eneroth (s), Krister Örnfjäder (s), Karin Åström (s), Kent Persson (v), Börje Vestlund (s), Per Bolund (mp), Renée Jeryd (s) och Eva-Lena Jansson (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:N377 yrkandena 7 och 8 samt 2008/09:N428 yrkande 9, bifaller delvis motion 2008/09:N435 yrkande 6, avslår motionerna 2008/09:N239, 2008/09:N246, 2008/09:N342, 2008/09:N358, 2008/09:N361, 2008/09:N410, 2008/09:N423, 2008/09:N444 yrkandena 1 och 2 samt 2008/09:N445 och lägger skrivelse 2008/09:206 till handlingarna.

Ställningstagande

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har i allt väsentligt en likartad syn på den inriktning näringspolitiken bör ha. Detta kom till uttryck i en gemensam reservation (s, v, mp) hösten 2008 i anslagsbetänkandet om utgiftsområde 24 Näringsliv (bet. 2008/09:NU1). Där sades bl.a. att näringspolitiken bör utformas så att det skapas så goda förutsättningar som möjligt för personer som vill starta och driva företag. *En* del i dessa förutsättningar utgörs av regelförenklningar.

I de här aktuella motionerna 2008/09:N428 (s), 2008/09:N435 (s) och 2008/09:N377 (v) finns synpunkter på och förslag om åtgärder för att underlätta för dem som vill starta företag. En åtgärd som bör vidtas är att inrätta en funktion eller portal som den som vill starta ett företag kan vända sig till och där all nödvändig information ska finnas och alla behövliga tillstånd kunna sökas. Som redovisats finns det redan för närvarande vissa sådana funktioner, men de är inte tillräckliga. Det pågår också, som nämnts, ett arbete med att ta fram en ny webbplats. Det är mycket angeläget att detta arbete slutförs snabbt och att portalen får en utformning och ett innehåll som tillgodoser de behov som en person som ska starta ett företag har. I motion 2008/09:N435 (s) avser det formella förslaget till riksdagsbeslut införande av ett s.k. guldkort för företagare. Även detta syftar

till att underlätta för personer att driva företag. Det är dock en typ av åtgärd som lämpligen främst bör hanteras av någon annan aktör än en statlig myndighet.

Vi anser vidare att regelförenklingsarbetet bör bedrivas med större kraft än vad regeringen hittills har visat. Det är positivt att det nu kan konstateras en minskning av de administrativa kostnaderna. Minskningen är dock mycket blygsam och uppgår till 2 % under perioden 2006–2008. Det ter sig därför inte sannolikt att regeringen kommer att uppnå målet om en minskning med 25 % till 2010, om inte regeringen kraftigt intensifierar sitt arbete.

I detta sammanhang bör det noteras att mer än hälften av de administrativa kostnaderna för företagen härrör från EG-rättsliga krav. Även på detta område bör regeringen intensifiera sitt arbete och agera för en minskning av regelmassan på EU-nivå. Det svenska ordförandeskapet under andra halvåret 2009 borde kunna vara ett gyllene tillfälle för regeringen att agera. Tyvärr tycks det som om regeringen inte tar till vara denna möjlighet i tillräcklig utsträckning.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen genom ett tillkännagivande ska anmoda regeringen att intensifiera regelförenklingsarbetet i enlighet med vad vi har förordat. Genom ett sådant beslut som vi föreslår blir motionerna 2008/09:N428 (s) och 2008/09:N377 (v) helt tillgodosedda i berörda delar och tillstyrks. Motion 2008/09:N435 (s), i vilken föreslås införande av ett s.k. guldkort, blir delvis tillgodosedd i berörd del. Övriga motioner avstyrks i aktuella delar. Riksdagen bör vidare lägga regeringens skrivelse till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2008/09:206 Regelförenklingsarbetet.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008

2008/09:N239 av Jan Ericson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inkrävandet av statistikuppgifter från företag bör kunna förenklas och minska i omfattning.

2008/09:N246 av Elisabeth Svantesson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förenkla företagens uppgiftsinlämning till myndigheter.

2008/09:N342 av Lisbeth Grönfeldt Bergman (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om regelförenklingar för tjänstesektorn.

2008/09:N358 av Karl Sigfrid (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att se över vad EU:s regelverk kostar svenska företag samt hur stor del av företagens regelbörda som härstammar från EU-lagstiftning.

2008/09:N361 av Anita Brodén (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att med ökad snabbhet förbättra villkoren för landets småföretagare.

2008/09:N377 av Kent Persson m.fl. (v):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om regelförenklingar för företagare.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om "en dörr in".

2008/09:N410 av Ewa Thalén Finné (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en förenkling av krav på små importföretags inlämnande av statistik.

2008/09:N423 av Luciano Astudillo (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att inrätta en svensk motsvarighet till det norska Oppgaveregistret i syfte att minska företagens administrativa kostnader.

2008/09:N428 av Tomas Eneroth m.fl. (s):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om konkreta åtgärder för regelförenklingar.

2008/09:N435 av Mona Sahlin m.fl. (s):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om guldkort för att driva företag.

2008/09:N444 av Ulrika Karlsson i Uppsala och Jessica Polfjärd (båda m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att förbjuda retroaktiva sanktioner som drabbar företag.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tidsangivelser för beslut som påverkar ett företags verksamhet.

2008/09:N445 av Ulrika Karlsson i Uppsala och Jessica Polfjärd (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att upprätta ett centralt uppgiftsregister för myndigheter med uppgiftskrav på företag.